

YARAYA ÇOK YÖNLÜ BAKIŞ

Editör

Yasemin ÖZYER

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçla kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN Sayfa ve Kapak Tasarımı

978-625-8155-81-5 Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı Yayıncı Sertifika No

Yaraya Çok Yönlü Bakış 47518

Editör Baskı ve Cilt

Yasemin ÖZYER Vadi Matbaacılık

ORCID iD: 0000-0002-2706-8107

Bisac Code

Yayın Koordinatörü MED000000

Yasin DİLMEN

DOI

10.37609/akya.1825

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Yara kavramı birçok terimi içine alan geniş bir yelpazeyi içermektedir. Günümüzde yara ve yara bakımı diğer alanlarda olduğu gibi artık uzmanlık gerektirmektedir. Yara bakımı yönetimi gelişmeye devam etmekte, sağlık çalışanları ve hemşirelerin insanların ihtiyaçlarına ve yapılan birçok teknolojik ilerlemeye cevap vermesini gerektirmektedir. Bu dinamik ve sürekli değişen bir alandır. Bakımın güvenli ve etkili olmasını sağlamak için hemşirenin yara bakımı konusunda güncel bilgileri takip etmesi beklenmektedir. Yara iyileştirme aşamalarının başarılı bir şekilde ilerlemesi, bilimsel yeniliklerin ve yara bakımı uygulamalarının etkin entegrasyonuna bağlıdır. Yara, doğası gereği ağırlıklı olarak disiplinler arası bir alandır.

Bu kitap sağlık çalışanları ve hemşirelerin bakımın merkezinde hastanın olmasını sağlamak için yararlı bulacakları yarayla ilgili temel konuların bir derlemesidir. Aynı zamanda çalışan ve öğrenciler için temel konulara ilişkin erişilebilir, kapsamlı bir bilgi kaynağı sunacak ve okuyucuyu yara konusundaki bilgi ve anlayışlarını geliştirmelerine yardımcı olacaktır.

Kitabın, sağlık çalışanlarına bilgi ve uygulama arasında bağlantı kurma, kendi uygulamaları üzerinde düşünmeye teşvik etme ve mesleki gelişimlerine katkıda bulunma konusunda yardımcı olacağını umuyoruz. Kitap, aynı zamanda yara bakımına ilgi düzeyiniz, eğitiminiz ve iş deneyiminiz ne olursa olsun sizler için ideal bir başvuru kılavuzu olacaktır. Sağlık çalışanları, hemşire ve öğrenciler için hem teori hemde pratikte temel bilgi ve becerileri geliştireceğini düşündüğümüz temel bir kaynaktır. Bu kitap yarayla ilgili spesifik cevaplara ihtiyaç duyduğunuzda sizler için erişim kolaylığı oluşturacak ve sizler için "okunması gereken" bir kitap haline gelecektir.

Kitabı yazmaktan keyif aldık ve okuyarak yara bakımı konusundaki bilginizi ve anlayışınızı geliştirebileceğinizi umuyoruz. Yarayla ilgili deneyimlerinizi not almanızı ve kitabı okurken keyfini çıkarmanızı tavsiye ederim.

Bu kitabı profesyonel kariyerim boyunca beni eğiten ve teşvik eden tüm hastalarım, dostlarıma, meleklerime (yeğenlerime), tüm çocuklara adıyorum ve onlara kalbimin derinliklerinden teşekkür ediyorum. Aynı zamanda kitap kapağının oluşturulmasında bana ilham veren yeğenim Eylül Topaloğlu'na teşekkür ederim. Ayrıca bu yayının çıkmasını sağlayan Akademisyen yayınevi ve emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Ve son olarak okuyucuya teşekkür etmek istiyorum. Niyetim, bu kitabın sizlere fayda sağlaması ve yaraya farklı bir bakış açısının kazandırılmasını sağlamak. Hepsinize şimdiden çok teşekkür ederim!

Yasemin ÖZYER

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Yarada Yaşam Kalitesi ve Etik Yaklaşımlar	1
	<i>Yasemin ÖZYER</i>	
Bölüm 2	Deri Bütünlüğü ve Yaraya Giriş	17
	<i>Ebru ÖZCAN</i>	
Bölüm 3	Yara Tedavisinde Kullanılan Aktif Kapama Yöntemleri	45
	<i>Bilgen ARIKAN</i> <i>Hatice ÖZSOY</i>	
Bölüm 4	Yara Tedavisinde Kullanılan Pasif Kapama Yöntemleri ve Yara Bakım Materyalleri	69
	<i>Hatice ÖZSOY</i> <i>Bilgen ARIKAN</i>	
Bölüm 5	Basınç Yarası	99
	<i>Eda Özge YAZGAN</i>	
Bölüm 6	Pansuman	129
	<i>Ezgi ATALAY</i>	
Bölüm 7	Yara Debridmanı	139
	<i>Samet DİNÇER</i>	
Bölüm 8	Diyabetik Ayak	151
	<i>Tuğçe YEŞİLYAPRAK</i> <i>Hilal PARLAK SERT</i>	
Bölüm 9	Arteriyel ve Venöz Yara	171
	<i>Canan KAŞ</i>	
Bölüm 10	Yanık Yaraları	191
	<i>Şeyma SOYANIT</i>	

Bölüm 11

Donma Yaraları 209

Fatma GÜNDÜZ

Bölüm 12

Ateşli Silah Yaralanmaları 217

Sevda DEMİRÖZ YILDIRIM

Bölüm 13

Isırık ve Sokma Yaraları 227

Ebru ÖZCAN

Bölüm 14

Crush Sendromu 247

Galip USTA

Bölüm 15

Kesici Delici Alet Yaralanmaları 265

Hilal PARLAK SERT

Tuğçe YEŞİLYAPRAK

Bölüm 16

Yara ve Ağrı Yönetimi..... 279

Yasemin ÖZYER

YAZARLAR

Arş. Gör. Bilgen ARIKAN

Uşak Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0001-7194-6010

Öğr. Gör. Ebru ÖZCAN

Kastamonu Üniversitesi, Taşköprü Meslek
Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler
Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-2075-8516

Öğr. Gör. Ezgi ATALAY

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Mehmet
Tanrıkulu Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,
Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-7404-4351

Öğr. Gör. Dr. Hatice ÖZSOY

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gölhisar
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İlk ve Acil
Yardım Programı
ORCID iD: 0000-0001-7165-2688

Öğr. Gör. Samet DİNÇER

Sinop Üniversitesi, Durağan Meslek Yüksekokulu,
Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8498-2408

Öğr. Gör. Dr. Yasemin ÖZYER

Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-2706-8107

Öğr. Gör. Fatma GÜNDÜZ

Sinop Üniversitesi, Boyabat Meslek Yüksekokulu,
Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-9585-3759

Öğr. Gör. Hilal PARLAK SERT

Pamukkale Üniversitesi, Denizli Sağlık Hizmetleri
Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve
Teknikler Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-8556-1434

Dr. Öğr. Üyesi Canan KAŞ

Kastamonu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Ebelik AD
ORCID iD: 0000-0003-1637-0690

Arş. Gör. Şeyma SOYANIT

Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik AD
ORCID iD: 0000-0001-6972-6625

Dr. Öğr. Üyesi Galip USTA

Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu,
Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-6279-1694

Dr. Öğr. Üyesi Eda Özge YAZGAN

Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-4886-1577

Öğr. Gör. Tuğçe YEŞİLYAPRAK

Pamukkale Üniversitesi, Denizli Sağlık Hizmetleri
Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve
Teknikler Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-9955-8677

Öğr. Gör. Sevda DEMİRÖZ YILDIRIM

Amasya Üniversitesi, Sabuncuoğlu Şerefeddin
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi
Hizmetler ve Teknikler Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-0279-4241